

מטורפים רוצחים

הגיע הביתה בעשר בבוקר ושמעו אותו רב עם אביו. אחר כך הוציא אותו החוצה. ליד כור השופכין של הבית. אמרים שרצה קודם לקשור את ידיו ואת רגליו, כמו שקושרים כבש לפני השחיטה. אבל הזקן נלחם על חייו ולא נתן לו. "תן לי לחיות", הוא התחנן. אבל עובדיה ענה לו: "אני אהרוג אותך כמו כלב". והוא דקר אותו בסכין בבטן. הולם גיתו לכל הכיונים. על האדמה. על הסף העץ ששכב בחוץ. על ספסל שבעלי גיסה נוסת עליו. אחר כך עובדיה הסתלק, ולקח עמו את הסכין.

בעלי גיסה לרוץ לעזרה. הוא התקדם לאט-לאט אולי שלוש מטר, עד שהגיע לתעלה. השכנים מצאו אותו שם, לפי עקבות הדם שהשאיר אחריו. הוא ירד לתעלה, אבל לעלות לצד השני — לא היה לו כוח. איבד יותר מדי דם. הוא רצה כנראה להגיע לצריף של קופת חולים, אולי 150 מטר משם. אבל לא הגיע.

ביקשתי מהשוטרים שאם ימצאו את עובדיה, שיביאו אותו לפני. הם מצאו אותו בשדה, בדרך לגדעונה. הביאו אותו לפני. "עובדיה?" שאלתי, "ייל, למה עשית את זה? למה לקחת ממני את בעלי? מי ידאג עכשיו לי ולאחים הקטנים שלך?" בני הביט בי בעינים מטורפות: "כן?" השיב, "הרגתי אותו. הנה הוא, את יכולה לשמור עליו. הממשלה תדאג לך!" השוטרים לקחו אותו.

עכשיו אני פוחדת, פוחדת! מקודם ידעו כולם — המשטרה, בית-החולים — שהיא רוצה להרוג את אביו. ונתנו לו לצאת. עכשיו אני פוחדת על עצמי ועל הילדים. המת כבר מת, אבל בשם אלוהים, שמרו על החיים!"

★ ★ ★ האשה האחרת

פ שנה בארץ אשה אחרת החיה כיום בפתח-מחתי. גם נגד עיניה מצטיירת דמותו האימתנית של גבר מטורף, השולף לפניה סכין מגואלת בדם. זוהי תושבת שיי כון החתיקים בכפר סבא, שהתנסתה בהתקפה כזו, ורק בנס יצאה ממנה בחיים. אני פוחדת, אני פוחדת פחד-ממת שהוא שוב יצא מבית-החולים וינסה לרצוח או תי! לחשה אידה אייזנר באימה. ימים אחדים לפני כן, למחרת אותו יום ראשון, בו דקר עובדיה יעיש את אביו, התעוררה לפתע אידה משנתה. בעלה שאל אותה: "את ישנה?" היא ענתה: "לא." ואו הרגישה חבטה חזקה על פניה, מתחת לעיני השמאלית. "חשבתי שהוא היכה אותי

שמעא, "היה אביו בורח מן הבית. למה? סחרי!"

★ ★ ★ הבעל לא ענה

את ביקורו האחרון בעכו ערך שלום יעיש ביום הרביעי שעבר. הפעם נסע לבדו, כי שמעא לא יכלה לחתור על יום עבודה. בערב חזר האב הביתה, ענה לשאלות אשתו כי עובדיה מרגיש טוב במוסד. וכי מדוע לא? הרי הוא גר בחדר שבו רק שלושה דיירים נוספים. "הוא אומר שהוא לא משוגע", סיפר שלום, "ורוצה שיוציאו אותו משם". את טענתו, כי אינו חולה, השמיע עובדיה ברציפות, דרש שיחרור מהנהלת המוסד. דרישה אחרת היתה לו לעובדיה, מן המוסד: פיצויים. בשעת מריבה עם חולה אחר נפצע עובדיה בפניו, תבע פיצויים מהנהלת המוסד, על שאיפשרה לאדם בלתי-שפוי לדעתו לתקפו ולגרומ לו נזק. פרטים אלה סיפר האב בניחותא, אם כי בעצב, כמי שמביא חדשות מעולם רחוק. הוא לא ידע כמה קרוב עולם זה ואימתני. וכאשר הור פיע לפתע עובדיה בבית אביו, כעבור ארבעה ימים, לא ידע שלום כי הגיעה שעתו למות.

★ ★ ★ על מה שאירע לאחר מכן, סיפר רה שמעא יעיש לכתב "העולם הזה":

בבוקר של יום ראשון הלכתי לחפש עובדיה. בעלי נשאר לבדו בבית. חיפשתי עבודה פה ושם — ולא מצאתי או חזרתי הביתה מרחוק ראיתי כל מיני אנשים בשידור, מסביב לבית. "מה אתם מחפשים?" שאלתי. "אנחנו מחפשים את הבחור שהיכה את אביו", עני.

הגעתי הביתה וקראתי לבעלי. אף אחד לא ענה לי. "שלום! שלום!" קראתי. שקט. הלכתי מאחורי הבית — ואין איש. רק על האדמה ראיתי שלולית גדולה של דם. "אולי שחטו עז", אמרתי לעצמי, והתחלתי שוב לקרוא לבעלי. השקט הזה הפחיד אותי. ראיתי אנשים עומדים מרחוק, ומביטים עלי. "שלום! שלום! ענה לי אישי! ענה לי איפה אתה?" אף אחד לא דיבר. בכיתי וקולי היה חנוק מדמעות. "שלום, שלום!" ועד שבא אלי שכן אחד, מארוקאי. "בעלך שם", הוא אמר לי והצביע על התעלה של יד הבית שלנו. הלכתי לתעלה — וחשבתי שאני מתה. שלום שכב שם על האדמה וכתם דם כיסה את בטנו. "הוא מת!" צחחתי. באו שוטרים ושכנים, וסיפרו לי כי עובדיה בני הוא שרצח את אביו. הוא

בשני בתים נשפך דם כשכוע שעבר. סכין הורמה בזעם, זעקות כהלה קרעו את לב השמים. כמושב נורית, על גבול עמק יזרעאל, דקר ביץ את אביו למוות. בכפר סבא דקר בעל את אשתו, ורק במקרה ניצלה ממוות. גם הבעל, היו תושבי מוסדות לחולי-רוח, שיצאו לבמה שעות החוצה.

לפני חצי שנה התריע "העולם הזה" (1110) נגד הסדרים במוסדות לחולי-נפש, לפיהם יכולים חולים מסוכנים להסתובב ללא פיקוח מחוץ לכתלי מוסדותיהם. דבר זה, נאמר באותה אזהרה, מפסן את שלום הציבור ועשוי להסתיים כטראגדיה. ההאשמות היובו תגובה-לעניין ותיקון הסדרים בצורה שתכביח כי אמנם לא יסוכן שלום הציבור. אלא שנמצאו גורמים מסויימים שהעריפו להיאחו רק בכמה פרטים אישיים, בהם הוטעה "העולם הזה". להאשמה כי המצב במוסדות לחולי-רוח הרה פכנות, הגיבו האחראים רק כהסתת אחד מעובדי המוסד להגיש משפט נגד "העולם הזה".

השכוע התנקמה ההפקרות. הטרגדיה, מפניה הזהיר "העולם הזה", התרחשה יבאה. לא טרגדיה אחת, כי אם שתי טרגדיות.

לעיים, יובש ועזובה — זהו הנוף שבו תקועות הקוביות הלבנות-מלוכ-לכות של בטון-מתבקע, אשר שם ביש-ראל מושב נורית. ליד ביתה של משפחת יעיש מצוי, נוסף לכל אלה, גם דם קרוש. דמו של שלום יעיש, אבי המשפחה. בפנים הבית, עוטפת האפולוית ברחמנותה את העוני הממאיר, את המרון המרופט שפקעי הכותנה משתכנים מבין קרעיו. שזקנו ישב באחד מימי השבוע זקן מופלא, שזקנו הלבן כיסה את חזהו, ועיניו עצומות-למחר צה. מדי פעם מצץ את צינור הנרגילה, הפליט סילון עשן, התבונן סביבו ושקע שוב בהירוריו העצובים, בהיזכרו מדוע ישב בבית העלוב.

★ ★ ★ הרביץ, איים, שכר

רמריבות הלכו ותכפו. סיפרה אחותו מול: "זה היה איום ונורא. כל הזמן צעקות, כל הזמן מכות. הלכתי לרר פא כאן ואמרתי לו: יקחו את אחי מאכא. הוא משוגע. הוא מאיים להרוג את אביו. אבל הרופא לא עשה כלום: יש תור, הוא רק ענה, שיחכה".

המשיכה האחת: "לא יכולנו יותר לחיות. זה היה גיהנום. לא ישנו בלילות מרוב פחד וצעקות. עובדיה נעשה יותר ויותר עצבני. אי-אפשר היה לדבר אתו — לא בטוב ולא ברע. כל מי שאמר לו מילה שלא מצאה-חן בעיניו, קיבל מכות. הוא הרביץ לאבא ולאמא. שבר ארון, תפס כל הבא ליד כדי לאיים עליו — מקלות, סכינים, בקבוקים ממולאים בעפר".

לפני שנתיים הגיע לבסוף תורו של עובדיה יעיש להתקבל למוסד לחולי-נפש, והשלחה — אך לא האושר — שכנה בבית יעיש. פעמיים בחודש היו הוריו מבקרים אותו בבית-החולים בעכו, מביאים לו מתנה קטנה או כמה לירות לקניות במזונן של המוסד. במשך תקופה זו הרשו לו הרופאים לצאת פעמיים מן המוסד, לערוך ביקור בבית הוריו. "כל פעם שהיה בא, סיפרה

★ ★ ★ "תמות רק מידי!"

רצה אונתך, ארצה אותך! אלה היו מלים מקובלות מאד בבית יעיש. בעשתי-יב היה עובדיה מרים את ידו על אביו, מכה אותו ומאיים ברצה. פעם אף הגער לא רצה להישאר בבית אביו, למוש חתבות ומרופט, חסר כל תקנה. המוש העלוב, אשר רק מעט משפחות יושבות בו וכמה מבתי נטושים. לא נראה לו במקום מחיה. הוא רצה לצאת למרחבים, לעבור למקום-מגורים חדש, לעשות את אלה-ואחד הדברים שנערים כמוהו עושים אותם.

לכן היה דרוש מה שנעדר בבית אביו: כסף. שלום בן 55, שעלה ארצה לפני 10 שנים, לא היה מסוגל לעבוד. שלוש בנותיו הבוגרות התחתנו ועזבו את הבית, עובדיה סירב לעבוד ושלושת הקטנים לא יכלו לעבוד. שמעא נאלצה לתור בין הי שובים הסמוכים לחפש שעת-עבודה. "ארבע שעות אני הולכת לכפר יזקאל וחזרה; עובדת שעתיים וחוזרת הרוגה", נאנחה הש בוע.

פעם אחר פעם ביקשה משפחת יעיש לעבור למקום אחר; המיו הושבה ריקב. רינה בת ה-13 הוצאה מבית-הספר היסודי, כדי לעזור גם היא בפרנסת משפחתה. עינו של חוק חינוך-חובה אינה פקוחה במקר מות כמושב נורית.

לפני ארבע שנים גנב עובדיה סכום כסף משקיק הכסף של אביו. האב הבחין במעשה התלונן על כך במשטרה. החיכוכים בין האב לבנו הפכו שינאה לוהטת. סיפרה אחת האחיות הנשואות, שבאו לשבת עם אמן בשבוע האבל: "במו אזני שמעתי אותו מאיים על אבא: 'אתה תמות רק מידי'".

הוא יוסף בן היו, שנחרד משנתו עלידי צונחות אמו. הוא ראה את אביו המטורף מרים סכין עליה, הצליח להסות את הסכין מסלולת הרצחני

בכפר סבא יושבת על המיטה בת על המיטה, הצליחה להסות את הסכין מסלולת הרצחני

האשה שהותקפה בכפר סבא יושבת על המיטה, הצליחה להסות את הסכין מסלולת הרצחני